

سُورَةُ الْأَعْلَى ﴿٨٧﴾ A'LÂ SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bu sûre-i celile 19 âyet, 72 kelime, 214 harften ibârettir. Âle lâh'ın yüce adıyla başladığı için "el-A'lâ" denilen sûre, Mekke'de nâzil olan ilk sûrelerdendir. Cenâb-ı Hak bu sûrede; kâinatın esrarını, oluşunu, işleyişini kendine has üslubuyla ifâde etmiştir. Kâinatta câri bütün kanunları, Âllâh bu satırlara sığdırmıştır. Bu sûreyi dikkatle okumak gerekir. Buna benzer bilgilerin, diğer semavi kitaplarda da gönderildiği bu sûrede açıklanmıştır.

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى 1-

سَبِّحْ Sebbih et, tâzim et. اسْمَ رَبِّكَ Rabbinin ismini tâzim et. (Âyet nâzil olduğu zaman Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhiveselem buyurmuş ki; "Bunu secdenizde okuyun. **Sübhone Rabbiyel e'la** denildiği gibi; A'la olan Rabbinin, tesbih et. Rabbinin yüce ismini tesbih ederek, onu noksan sıfatlardan uzak tut.

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى 2-

O Âllâh ki halketti, yoktan var etti. O her şeyin yaratıcısıdır. İlmi, varlıkların bütün inceliklerini kuşatmıştır. O yaratan, düzene koyandır.

وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ ۝۳

Cennet-i Cehennem yolunu halketti. İnsanda meydana gelince, her iki yolu da gösterdi. Takdir edip hidâyet buyuran O'dur. Yarattığı her şeye bir kader verdi.

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَىٰ ۝۴

Topraktan yeşil otu, otağı çıkaran O'dur. Yaylalar, çiftlikler, bahçeler, ormanlardaki türlü bitkiler, ağaçlar ve meyveleri ilâhi kudreti ile taptaze yetiştirip çıkardı.

فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَىٰ ۝۵

Sonra da onu kapkara bir sel köpüğüne çevirdi. Gübre ve kömür hâline getirdi ki bunların en belirgin kabiliyetleri yanıp tutuşarak ateşe hizmet etmektir.

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَىٰ ۝۶

Ey Habibim bu Kur'ân-ı Kerimi, senin kalbinde cem ederim. Bundan böyle sana, Kur'ânı okutacağız da unutmayacaksın.

Âyet-i kerime nâzil olduğunda Cibril'i emin söylerken, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem acele ederdi. Nâzil olan âyeti unutmayayım diye, hemen âyeti söylerdi. Cenâb-ı Âllâh emretti; "Sabret ey Habibim, Cibril-i Emin okumasını bitirsin. Sonra sen tekrar edersin. Çünkü Ben Azimüşşân, Kur'ân'ın muhafızıyım.

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ۝۷

Meğerki Âllâh-û Teâlâ, (bazı âyetleri nesh ile onun tilâvetini

unutmanı) dilemiş olsun. Âllâh-û Teâlâ, âşikârı da gizliyi de bilir. Hattâ kâlbe geleni de bilir.

Bazılarına göre burada istisnâdan murâd; nâdiren vukû bulan şeylerdir. Zirâ rivâyete göre; Peygamber Sallâllâhû Aleyhivesellem, bir namazda bir âyeti okumamış. Übey bin Kaab Radiyallâhû Anh; "Nesholundu zannederek sorduğunda. "Onu unutmuşum." buyurmuştur.

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ۝۸

Ve seni, kolay olana muvaffak kılacağız. Her hususta en kolay yola veya gayeye erdireceğiz.

فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَىٰ ۝۹

فَذَكِّرْ Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem. Sen, Kur'ân'ı va'z-ı nasihatle söyle. Onun ihtiva ettiği hükümleri ve bilgileri insanlara ulaştırıp öğreterek, vaaz ve nasihat et, düşündür. Eğer vaaz ve hatırlatma fayda verirse ki herkes için olmasa bile, muhakkak az çok faydası olur. Çünkü va'z-ı nasihat, Mü'minlere fayda verir.

سَيَذَكِّرُ مَنْ يَخْشَىٰ ۝۱۰

Âllâh-û Teâlâ'dan korkan, saygı duyan kimse dinleyecek ve öğüt alacak, düşünecektir. Âllâh korkusu olan bir kimse, Kur'ân'ın her kelimesinden istifâde eder.

وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَىٰ ۝۱۱

وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَىٰ Şaki olan, kâfir olan, en behbaht olan da onun öğütlerinden kaçacak.

12- الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَىٰ

En büyük ateşe girecek olan kötü kimse ise öğütten kaçacak. O bedbaht ki en büyük ateşe yâni ahirette ebedi olan cehennem ateşine yaslanacak.

13- ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ

Sonra orada ne ölecek ne de hayat bulacaktır. Ölmez ki dünya azabından kurtulduğu gibi kurtulsun. Hayat yâni zevk ve faydası olan bir hayatta bulunmaz ki çektiği azabı, ona vesile sayarak sabır edip dayansın.

Bunlardan murâd; “Velid bin Muğira ile ona tâbi olanlardır” denilmiştir.

14- قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ

قَدْ أَفْلَحَ Muhakkak felâh buldu, kendini fenâlıklardan kurtarıp murada erdi. مَنْ تَزَكَّىٰ Temizlenen, imânla küfürden kendini temiz edenler, o gün felâh buldular.

15- وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ Ve Rabbinin ismini anıp, onun huzuruna varacağı düşünerek “Âllâh-û Ekber” diye tekbir alıp فَصَلَّىٰ da namaz kılan. Beş vakit namaz ve özellikle gelen rivayete göre bayram namazı kılan kimseler. (Bayram namazına gitmezden evvel başının zekâtı olan fitir sadakasını veren, sonra da tekbir ile bayram namazını kılan) demişlerdir.

16- بَلْ تُؤَثِّرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

بَلْ تُؤْثِرُونَ آلَ Dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Fakat siz (ey insanlar!) Âhîret daha hayırlı ve daha devamlı olduğu hâlde, dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Onun süsünü, eğlencesini, yemesini, içmesini, kadınlarını lezzetlerini öne alıyor, öncelik tanıyorsunuz.

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ -17

Oysa ahîret daha hayırlı ve daha devamlıdır. Onlar için gâye dünya hayatında kalmak değil, onun elemelerinden kurtulup Âl-lâh'ın rızasına kavuşmaktır.

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ -18

İn Haberiniz olsun ki bu öğüt yâni âhîretin, dünyadan hayırlı ve devamlı olduğunun hatırlatılması, لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ilk sahifelerde vardır. Önceki peygamberlere verilmiş olan sahifelerde, kitaplarda zikredilmiş, vaad edilmiştir.

صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ -19

İbrahim ve Mûsâ Aleyhisselâm'a gelen sahife ve kitaplarda vardır.

Mûsâ Aleyhisselâm'a gelen kitap sahifelerinden bir ibret dersi; Şaşarım öleceğini yakinen bildiği hâlde sevinene. Ateşin olduğu kesin olarak bilip de gülene. Dünyayı ve onun üzerinde bulunan kimselere karşı durmadan değiştiğini görüp de dünyaya gönül bağlayana. Kadere yakinen inanıp da öfkelenene. Hesaba inanıp da amel etmeyene.